

45. సూర్యు అల్-జూనీ'యుహ

జాసి'యతున్: భృక్తితో మొకరిల్లటం, కూలబడటం ఇది సూర్యో అద్-ధుభాన్ (44) తరువాత ఆవతరింపజేయబడింది. దీని పేరు 28వ ఆయత్లో వచ్చింది. మానవులంతా పునరుత్థాన దినమున సముతతో అల్లాహోముందు మొకరిల్లతారు. 'హ-మీమ్, సూర్యాహలలో ఇది ఆరపది. మక్కాలో ఆవతరింపజేయబడిన ఈ సూర్యోలో 37 ఆయతులు ఉన్నాయి.

అనుంత కరుణామయుడు ఆపార కరుణాప్రదాత
అయిన అలాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

١٢

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝

إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۝

وَنِي خَلَقْتُمْ وَمَا يَدْعُونَ مِنْ دَائِيَةٍ إِلَّا يُؤْمِنُونَ ۝

وَأَخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَتَصْرِيفُ الرِّيحِ إِذَا تَرَكَ قَوْمًا يَعْقِلُونَ^٥

يَنْذِلُكَ إِيَّاكَ اللَّهُ نَذَلَهُ عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَمَا يَأْتِ

2. చూడండి, 7:185 పురియు 10:5

వినిపిస్తున్నాము. ఇక వారు అల్లాహ్‌ను మరియు ఆయన సూచన(అయాత్)లను కాక మరే సమాచారాన్ని విశ్వసిస్తారు? ¹

7. అప్పవాదుడు, పాపిష్టుడు అంఱన ప్రతివ్యక్తికి తీవ్రమైన వ్యధ గలదు.

8. అతడు తన ముందు పరించబడే అల్లాహ్ సూచన(అయాత్)లను వింటున్నాడు ఆ తరువాత మూర్ఖపుపట్టుతో దురహంకారంతో వాటిని వినపట్లు వ్యవహరిస్తున్నాడు. కావున అతనికి బాధాకరమైన శిక్క పదనున్నదనే వార్తను వినిపించు.

9. మరియు మా సూచన (అయాత్)లకు సంబంధించిన విషయం అతనికి తెలిసినప్పుడు, వాటిని గురించి ఎగతాళిచేస్తాడు. అటువంటి వారందరికి అవమానకరమైన శిక్క ఉంది.

10. వారి ముందు నరకముంటుంది. మరియు వారి సంపాదన వారికి ఏమాత్రం పనికిరాదు. మరియు అల్లాహ్‌ను పదలి వారు సంరక్షకులుగా చేసుకున్న వారుకూడా వారికి ఏవిధంగానూ ఉపయోగపడరు. మరియు వారికి ఫోరమైన శిక్క ఉంటుంది.

11. ఇది (ఈ ఖుర్జాన్) మూర్ఖదర్శకత్వం. మరియు ఎవరైతే తమ ప్రభువు సూచన (అయాత్)లను తెరస్కరిస్తారో, వారికి అధమమైన, బాధాకరమైన శిక్క ఉంది.² (7/8)

12. * అల్లాహ్! ఆయనే, సముద్రాన్ని మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాడు; దానిలో తన అజ్ఞతో ఓడలు పయనించటానికి మరియు మీరు ఆయన

حَدَّيْثٌ بَعْدَ اللَّهِ وَالْيَتَهِ يُؤْمِنُونَ ^①

وَيَلٌ لِكُلِّ أَفَالِدَ أَثْلَمُ ^②

يَمْعَلُ إِلَيْهِ سُلْطَنٌ عَلَيْهِ شَمَّرٌ مُسْكِنٌ كَانَ كُمْ
يَسْعَهَا فَيُقْرَبُ بَعْدَابُ الْيَمِّ ^③

وَإِذَا عِلِمَ مِنْ إِلَيْتَنَا شَيْئًا إِنْهَدَهُ فَزُوا أُولَئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُهِمِّنٌ ^④

مِنْ قَرَاءِنِ جَهَنَّمْ وَلَا يَقْنُتُ عَذَابُهُمْ نَاكِبُوا شَيْئًا
وَلَا مَا تَخَدُّدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلَاهُ وَلَا هُمْ عَنَابٌ
عَظِيمٌ ^⑤

هَذَا هُدَىٰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَا يَلِمُهُمْ لَهُمْ عَذَابٌ
مَنْ رَجَحَ الْيَمِّ ^⑥

أَللَّهُ الَّذِي سَعَرَ لَكُمُ الْجَهَنَّمَ الْفَلْكُ قَيْوَيْمَرِه
وَلَيَنْتَعُوا مِنْ قَصْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشَكَّرُونَ ^⑦

1. చూడండి, 39:23.

2. చూడండి, 34:5.

ఆనుగ్రహాన్ని అన్యేషించటానికి మరియు బహుశామీరు కృతజ్ఞాలవుతారని.

13. మరియు అయిన ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో నున్న సమస్తాన్ని, తన అనుగ్రహంతో మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాడు. నిశ్చయంగా, ఇందులో ఆలోచించే వారికి ఎవ్వో సూచనలు (అయాత్) ఉన్నాయి.

14. (ఓ ప్రవక్తా!) విశ్వసించిన వారితో:
 “బక జాతి వారికి తమ కర్మలకు తగిన
 ప్రతిఫలమిచ్చే అల్లాహు దినాలు వస్తాయని
 నమ్మని వారిని క్షమించండి.” అని చెప్పు.²

15. సత్కార్యం చేసేవాడు తన మేలుకే చేస్తాడు. మరియు దుష్కార్యం చేసేవాడు దాని (ఫలితాన్ని) అనుభవిస్తాడు. చివరకు మీరంతా మీ ప్రభువు వైపునకే మరలింపబడతారు.

16. మరియు వాస్తవంగా, మేము ఇస్రాయాల్ సంతతి వారికి గ్రంథాన్ని ('తోరాత్మను), వివేకాన్ని మరియు ప్రపత్త పదపులను ప్రసాదించి ఉన్నాము మరియు వారికి మంచి జీవనోపాధిని ప్రసాదించి ఉన్నాము మరియు వారిని (వారి కాలపు) ప్రజలలైట్ ప్రత్యేకంగా అదరించి ఉన్నాము.³

17. మరియు వారికి ధర్మ విషయంలో
సప్తమైన నిదర్శనాలు ఇచ్చి ఉన్నాము.⁴
వారు తమ పరస్పర ద్వేషాల వల్ల వారికి

وَسَهْرُكُمْ شَامًا فِي السَّهْوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ سَفَّارُونَ ⑤

**قُلْ لِلّذِينَ امْتَوْأَيْعْفُرُ وَاللّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللّهِ
لِيَجْزِيَ قَوْمًا مِّنْهَا كَانُوا يَكْسِبُونَ** ١٥

مَنْ عَيْلَ صَالِحًا فَلَنْفَسِهِ وَمَنْ أَسَادَ فَعَلَيْهِ
نُصْرًا إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ⑯

وَلَقَدْ أَيْتُنَا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ كِتَابًا مِنْ رَحْمَنِنَا وَالْبُشْرَى
وَرَقْمَهُمْ مِنَ الظَّاهِرَىٰ وَفَضَلَّهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٥﴾

وَاتَّبَعُوهُمْ بِهَذِهِ مِنَ الْأُمُورِ فَمَا اخْتَلَعُوا عَلَى الْآمِنِ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمْ عِلْمٌ بِغَيْرِ أَيْمَانِهِمْ إِنَّ رَبَّكَ

1. అయ్యమల్లాహీ: అల్లాహు దినాలు, అంటే పునరుత్థానదినం. చూడండి, 14:5.
 2. ఈ ఆజ్ఞ ప్రవక్తృత్వం ప్రసాదించబడిన మొదటి రోజులలో ఉండేది. అప్పుడు ముస్లింలు, కొంతమంది మాత్రమే ఉండేవారు. మరియు వారిలో చాలామంది సమాజంలో బలహీన వర్గాలకు చెందినవారు. ఎప్పుడైతే ముస్లింలు తమ శత్రువులను ఎదుర్కొనే స్థితికి వచ్చారో వారికి జహార్ అజ్ఞ ఇవ్వబడింది.
 3. ఆ కాలంలో బని-బ్రసాయాల్ వారు మాత్రమే, ఏకదైవారాధకులుండిరి. చూడండి, 2:47.
 4. అల్-అము: ఇక్కడ చాలా వ్యాఖ్యాతల దృష్టిలో 'ధర్మం' కొరకు వాడబడింది.

జ్ఞానం వచ్చిన పిదపనే విభేదాలకు లోనయ్యారు.¹ నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వారిమధ్య ఉన్న విభేదాలను గురించి పుసర్త్తానదినమున, వారిమధ్య తీర్పుచేస్తాడు.

18. తరువాత (ఒ ముహమ్మద్!) మేము, నిన్ను (మేము) నియమించిన ధర్మవిధానం పీడ ఉంచాము. కావున నీవు దానినే అనుసరించు మరియు నీవు జ్ఞానంలేని వారి కోరికలను అనుసరించకు.

19. నిశ్చయంగా వారు, నీకు - అల్లాహ్‌కు ప్రతిగా - ఏ మాత్రం ఉపయోగపడలేరు. మరియు నిశ్చయంగా దుర్మార్గులు ఒకరికొకరు రక్కకులు. మరియు అల్లాహ్‌యే దైవభీతి గలవారి సంరక్కకుడు.

20. ఇది (ఈ ఖుర్జాన్) మానవులకు అంతర్గాష్టి (పరిజ్ఞానం) ఇచ్ఛేదిగానూ మరియు విశ్వసించే జనులకు మార్గదర్శకత్వంగానూ మరియు కారుణ్యంగానూ ఉంది.

21. దుష్టర్యాలకు పాల్గుడినవారు, వారి ఇహాలోక జీవితంలోనూ మరియు వారి మరణాంతర జీవితంలోనూ - వారినీ మరియు విశ్వసించి సత్కర్యాలు చేసే వారినీ - మేము ఒకే విధంగా పరిగణిస్తామని భావిస్తున్నారా ఏమిటి? వారి నిర్ణయాలు ఎంత చెడ్డవి!

22. మరియు అల్లాహ్ ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సత్యంతో సృష్టించాడు మరియు ప్రతివ్యక్తికి తన కర్కులకు తగిన ప్రతిఫలమివ్యటానికి మరియు వారికి ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

يَقْضِي بِيَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ^④

ثُمَّ جَعَلْنَا عَلَى شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبَعُوهَا
وَلَا تَتَبَعُمْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ^⑤

إِنَّمَا لَنْ يَغْنِو عَنْكَ مِنَ الْبُشِّيرِيَّةِ مَا وَأَنَّ الظَّلَمِيِّينَ
بَعْدُهُمْ أُولَئِكُمْ بَعِيشُونَ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ^⑥

هُذَا ابْصَارُ الْمُنَاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
يُؤْقَنُونَ ^⑦

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يُجْعَلُهُمْ
كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ مَّا هُمْ
وَمَمَّا هُمْ سَاءٌ مَا يَعْلَمُونَ ^⑧

وَحَلَقَ اللَّهُ التَّمَوِّتُ وَالْأَرْضُ بِالْحَقِّ وَلِيُعْزَى
كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَبَّتُ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ^⑨

23. تَنْ مَنْ هَوْيَ وَأَنْجَلَهُ وَأَضَلَهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ
وَخَمَّلَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غُشْوَةً
فَنَّ يَهُدِيهِ مِنْ بَعْدِ الْمُلْكِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ^①

23. తన మనోవాంచలను తన దైవంగా చేసుకున్న వానిని నీవు చూశావా? మరియు అతడు జ్ఞానవంతుడు అయినప్పటికీ, అల్లాహ్! అతనిని మార్గబ్రహ్మత్వంలో పదిలాడు¹ మరియు అతని చెపులమీద మరియు అతని హృదయం మీద ముద్రవేశాడు మరియు అతని కళ్మమీద తెరవేశాడు;² ఇక అల్లాహ్ తప్ప అతనికి మార్గదర్శకత్వం చేసేవాడెవడున్నాడు? ఇది మీరు గ్రహించలేరా?

24. మరియు వారిలా అంటారు: “మా (జీవితం) కేవలం ఈ ప్రాపంచిక జీవితం మాత్రమే! మేము మరణించేది మరియు జీవించేది ఇక్కడే మరియు మమ్మల్ని నశింపజేసేది ఈ కాలచక్రం మాత్రమే!”³ మరియు వాస్తవానికి, దానిని గురించి వారికి ఎలాంటి జ్ఞానం లేదు. వారు కేవలం ఊహాగానాలే చేస్తున్నారు.

25. మరియు వారి ముందు స్వప్తమైన మా సూచనలు (ఆయాత్) వినిపించబడి సప్నాడు: “మీరు సత్యవంతులే అయితే మా తాతముత్తాతలను (బ్రతికించి) తీసుకరండి!” అని మాత్రమే వాదిస్తారు.⁴

26. వారితో ఇలా అను: “అల్లాహ్ యే మీకు జీవితం ఇచ్చేవాడు తరువాత మరణింపజేసేవాడు, ఆ పిదవ పునరుత్థాన దినమున సమావేశపరచే వాడూను! ఇందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاةُ الدُّنْيَا إِنَّمَا تُرْكِي
وَمَا يُنْهَا كُنْتَ إِلَّا لِلَّهِ هُوَ وَمَا لَهُ بِذَلِكَ مِنْ
عِلْمٌ إِنْ هُمْ لَا يَظْنُونَ ^②

وَإِذَا شُئْ عَلَيْهِمْ مَا لَيْسَ بِتَنِّي
إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّمَا إِلَّا لِلَّهِ هُوَ
صَدِيقُنَّ ^③

قُلِّ اللَّهُ يُحِبُّ كُلَّ خَلْقٍ يُمِسْكُهُ بِثُرَّتِهِ جَمَعْكُمْ إِلَيْ
يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَأَرِبِّ فِيهِ وَلِكُلِّ أَكْثَرِ الْأَنْاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ^④

1. చూడండి, 14:4.

2. చూడండి, 2:7 మరియు 7:186.

3. ‘హదీన్’ ఖుదీన్, అల్లాహ్ (సు.తా.) అంటాడు: “అదమ్ కుమారుడు నాకు బాధకలిగిస్తాడు - కాలాన్ని దూషిస్తాడు - (అంటే కాలం పల్ల తనకు దురపథ వచ్చిందంటాడు). వాస్తవానికి కాలం అనేది ఏమీ లేదు. నేనే కాలాన్ని! సర్వాధికారాలు నా చేతిలోనే ఉన్నాయి. రాత్రింబవళ్సు మార్చేవాడను నేనే.” (స. బుభారీ, ముస్లిం).

4. చూడండి, 44:36.

అయినా చాలామంది జసులకు ఇది తెలియదు.”

27. మరియు ఆకాశాల మరియు భూమి యొక్క సామ్రాజ్యాధిపత్యం కేవలం అల్లాహ్‌కే చెందినది. మరియు ఆ ఘుండియ ఆసన్న మైన నాడు, ఆ దినమున అసత్యవాదులు పష్టానికి గురిఅపుతారు.

28. మరియు ప్రతి సమాజం వారిని నీవు మోకరిల్ల¹ ఉండటాన్ని చూస్తావు. ప్రతిజాతి వారిని తమ కర్కృపత్రం వైపునకు పిలవడం జరుగుతుంది. (వారితో ఇలా అనబడుతుంది): “ఈ రోజు మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్కృలకు తగిన ప్రతిఫలం మీకు ఇవ్వబడుతుంది.

29. “ఇది మేము ప్రాణిపెట్టిన (మీ కర్కృ) పత్రం, ఇది మీ గురించి సత్యమే పలుకుతుంది. నిశ్చయంగా, మేము మీరుచేస్తున్న కర్కృలన్నింటినీ ప్రాయిస్తూ ఉండే వారము.”

30. కావున విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండిన వారిని, వారి ప్రభువు తన కారుణ్యంలోకి ప్రవేశింపజేసుకుంటాడు.³ ఇదే ఆ స్వప్తమైన విజయం.

31. మరియు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారితో (ఇలా అనబడుతుంది): “మీకు మా సూచనలు వినిపించబడలేదా? కానీ మీరు దురహంకారంలో పడిపోయారు మరియు అపరాధులైపోయారు.”

32. మరియు: “నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వాగ్గానం సత్యం మరియు అంతిమ ఘుండియను గురించి ఎలాంటి సందేహం లేదు.” అని

وَلِهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
يَوْمَئِذٍ يُغَرِّ الْمُبْطَلُونَ ④

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةً جَاءَتْ بِسِكْلٍ أَنَّهُ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا
الْيَوْمَ يُخَزَّنُ مَا لَكُنُوكُمْ تَعْمَلُونَ ⑤

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطَقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا نَعْلَمُ
نَسْتَسْتِخْرُ مَا لَكُنُوكُمْ تَعْمَلُونَ ⑥

فَإِنَّمَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُؤْدَخُلُونَ
رَبَّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ⑦

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّمَا تُكَفِّرُنَّ أَيْتَ تُشْلِلُ عَلَيْكُمْ
فَاسْتَكْبِرُوكُمْ وَكُنُوكُمْ فَوْمَا مَجْرِمُوكُمْ ⑧

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَارِبَّ
فِيهَا قُلْمُومَانَدُرُّ مَا السَّاعَةُ إِنْ تَظَنُّ

1. జాసీ'యతున్: Kneeling down, మోకరిల్లటం, మోకాళ్ళు భూమికి అనించి కూర్చువడం.

2. చూడండి, 39:69 మరియు 18:49.

3. అంబే స్వర్గం.

اَنَّكُمْ مُّنْذُرُونَ
ۚ اَلْأَذْنَى وَمَا لَهُ مِنْ شَيْءٍ
ۖ بِمُسْتَقِيمٍ^①

ان్నవుడు మిరన్నారు: “ఆ అంతిమ ఫుడియ ఏమిటో మాకుతెలియదు. అది కేవలం ఒక డాహోగానం తప్ప మరేమీ కాదని మేము భావిస్తున్నాము. మేము దానిని ఏ మాత్రం నమ్మేవారము కాము.”¹

33. అప్పుడు వారిముందు వారు చేస్తూ ఉండిన దుష్టార్యాలు ప్రత్యక్షమపుతాయి. మరియు వారు దేనిని గురించి పరిహసమాడుతూ ఉన్నారో, అదే వారిని క్రమ్యకుంటుంది.

34. మరియు వారితో ఇలా అనబడు తుంది: “ఈ రోజు మేము మిమ్మల్ని మరచి పోతాము, ఏ విధంగానైతే మీరు మీ సమావేశపు ఈ దినాన్ని మరచిపోయారో! మరియు మీ నివాసం నరకాగ్నయే మరియు మీకు సహాయపడేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.”²

35. ఇది ఎందుకంటే, వాస్తవానికి మీరు అల్లాహో సూచన(ఆయాత్)లను పరిహసంగా తీసుకున్నారు. మరియు ఇహలోక జీవితం మిమ్మల్ని మోసపుచ్చింది. కావున ఈ రోజు వారిని దాని (నరకం) సుండి బయటికి తీయడం జరగదు.² మరియు వారికి తమ తప్పులను సరిదిద్దుకునే అవకాశమూ దొరకదు.

36. ఇక సర్వస్తోత్రాలకు అర్థుడు అల్లాహో మాత్రమే! ఆయనే ఆకాశాలకూ ప్రభువు మరియు భూమికి ప్రభువు; ఆయనే సర్వలోకాలకు కూడా ప్రభువు!

37. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఫునత (మహానీయత) ఆయనకే చెందుతుంది. మరియు ఆయనే సర్వశక్తి మంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

وَبَدَأَ اللَّهُ عَزَّ ذِيْلَهُ سِيَّاتُ نَاعِمَّاً وَحَاقَ بِعُمَّاً كَانُوا يَهُونَ
يَسْتَهِنُونَ^④

وَقَيْلَ الْيَوْمَ نَسْكُونَ كَمَا تَيْمُثُ لِقَاءَ يَوْمَكُونَ هَذَا

وَمَا أَوْلَكُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نُصْرَنَ^⑤

ذَلِكُمْ يَا نَاسُكُمْ أَعْذَنْتُهُمْ إِلَيْتِ اللَّهِ هُزُوا وَغَرَّتَهُمْ

الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَإِلَيْهِمْ لَا يُخْرُجُونَ مِنْهَا

وَلَا هُمْ يُسْتَعْبَدُونَ^⑥

فِيْلَهُ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ

الْعَالَمِينَ^⑦

وَلَهُ الْكَبِيرُ يَكُونُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَهُوَ الْعَزِيزُ بِالْحِكْمَةِ^⑧

1. అంబే పునరుత్థాన దినం, సత్యం.

2. చూడండి, 6:128 మరియు 43:74.